

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

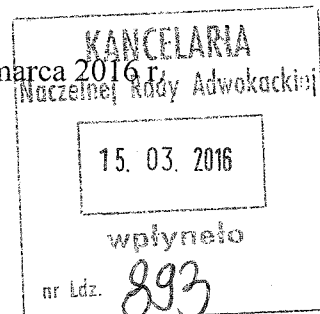
Adam Podgórski

GMS-WR-173-72/16

Warszawa, dnia

10

marca 2016 r.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Andrzej Zwara

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615 ze zm.) - poselski projekt ustawy o zaopatrzeniu dodatkowym kombatantów II Wojny Światowej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Rzymkowski), z prośbą o wyrażenie opinii.

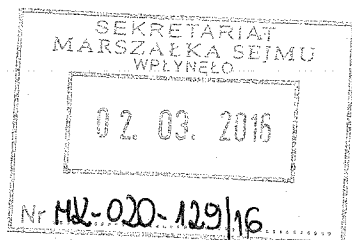
Z poważaniem

Klub Parlamentarny Kukiz'15

Warszawa, dnia 09.02.2016

Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Kukiz'15

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r., poz. 32 t.j. z późn. Zm.) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

- o zaopatrzeniu dodatkowym kombatanów II Wojny Światowej

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana Posła Tomasz Rzymkowski.

USTAWA

z dnia ..... 2016 r.

o zaopatrzeniu dodatkowym dla kombatantów II wojny światowej

Art. 1. W rozumieniu niniejszej ustawy kombatantami są osoby posiadające obywatelstwo polskie albo posiadające kartę Polaka, które brały udział w II wojnie światowej, wchodząc w skład formacji wojskowych lub organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w skład armii sojusznicznych, a także w sojusznicznych organizacjach ruchu oporu w okresie wojny 1939-1945, z wyjątkiem formacji Ludowego Komisariatu Spraw Wewnętrznych Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich oraz innych specjalnych formacji, które prowadziły działalność przeciwko ludności polskiej.

Art. 2. Kombatantom, zdefiniowanym w rozumieniu niniejszej ustawy, z wyjątkiem karanych sędawnie za przestępstwa umyślne, uchylające godności stanu oficerskiego oraz w sytuacjach określonych w art. 21, 22 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1206), przyznaje się honorowy stopień podporucznika Wojska Polskiego.

Art. 3. Kombatantom, zdefiniowanym w rozumieniu niniejszej ustawy, którzy wylegitymują się z przyznania im wyższych stopni oficerskich, potwierdzony będzie odpowiedni stopień wojskowy wyższy.

Art. 4. Kombatanci przyjmując na siebie obowiązek zachowania godności stanu oficerskiego, korzystają ze wszystkich praw i przywilejów oficerów armii czynnej, z wyjątkiem stałego uposażenia służbowego.

Art. 5. Kombatantom, zdefiniowanym w rozumieniu niniejszej ustawy, jak również małżonkom pozostałym po zmarłych kombatantach, którym przyznano wcześniej świadczenie o którym mowa w art. 6 pkt. 1, przyznaje się prawo dożywotniego dodatkowego zaopatrzenia ze Skarbu Państwa na zasadach określonych poniżej w Ustawie.

Art. 6. Zaopatrzenie obejmuje dodatek do emerytury w wysokości:

- 1) 3 000 zł dla kombatantów;
- 2) 1 500 zł dla małżonków kombatantów pozostałych po zmarłych kombatantach, którym przyznano wcześniej świadczenie, o którym mowa w pkt. 1).

Art. 7. Za małżonka kombatanta uznaje się osobę będącą z kombatantem w związku małżeńskim zawartym najpóźniej w dniu 1 stycznia 2016 r.

Art. 8. 1. Prawo do zaopatrzenia, o którym mowa w art. 5, przysługuje na wniosek osoby zainteresowanej.

2. Wniosek składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 9. Świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca następującego po tym, w którym zgłoszono wniosek.

Art. 10. 1. W sprawach orzekania o uprawnieniach dotyczących dodatkowego zaopatrzenia, stosuje się odpowiednio: art. 21, 22 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1206).

UZASADNIENIE

Rola, jaką odegrała w historii Polski walka o niepodległość, jest nieoceniona. Jeszcze nie tak dawno mieniła się jako synonim polskości. Nie dziwi więc fakt, że jej znaczenie zostało podkreślone w preambule do samej Konstytucji Rzeczypospolitej Polski: „wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami”. Naturalna wydaje się także regulacja dotycząca osób, które brały w walce o ojczyznę rzeczywisty udział. Właśnie w związku z ich zaangażowaniem, ustawodawca konstytucyjny zdecydował się wprowadzić gwarancję w postaci art. 19, zgodnie z którym władze mają obowiązek otaczać specjalną opieką weteranów walk o niepodległość. Należy podkreślić, że wskazany przepis nie kreuje jedynie normy programowej, ale także tworzy prawo podmiotowe¹. Co więcej, jasne jest, że omawiana norma ma charakter pozytywny, to znaczy wymaga od państwa szczególnej reakcji opiekuńczej wobec podmiotów uprawnionych, a nie jedynie poszanowania ich praw. Potwierdza to Trybunał Konstytucyjny, stwierdzając, że „opieka <specjalna> to taki rodzaj opieki, który przewyższa pozostałe postacie opieki udzielanej przez państwo. Przywileje dla weteranów i inwalidów stanowią konstytucyjnie dopuszczone odstępstwo od zasady równości ze względu na szczególną wartość konstytucyjną, którą jest udział w walce o niepodległość”².

Wyrazem aktywności w walce o niepodległość było niewątpliwie patriotyczne zaangażowanie w działania wojenne podczas II Wojny Światowej na rzecz obrony ojczyzny przed najeźdźcami. Bohaterskie działanie wymagało nie tylko odwagi i poświęcenia ze strony samych walczących, ale także ich najbliższych. Wszyscy bez wyjątku jesteśmy ich dłużnikami. To na społeczności, która tworzy polski naród i polskie państwo, spoczywa odpowiedzialność za docenienie i oddanie szacunku swoim bohaterom. Zgodnie ze słowami marszałka Józefa Piłsudskiego: „Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek terażniejszości i nie ma prawa do przyszłości”. Szacunek i pamięć można okazać na wiele sposobów: organizuje się uroczystości, otwiera ulice, muzea, stawia pomniki. Nie można jednak zapominać, że część weteranów wojennych działań, mimo upływu ponad siedemdziesięciu lat, wciąż żyje pośród nas i okazana wdzięczność nie musi mieć jedynie wymiaru symbolicznego.

W związku z powyższym, projektodawcy zdecydowali się zaproponować gest wdzięczności narodu wobec żyjących jeszcze obrońców ojczyzny. Co prawda, wobec poziomu zagrożenia zdrowia i życia, które w czasach wojny towarzyszyło im każdego dnia, każda wdzięczność może mieć wymiar wyłącznie symboliczny. Chcąc jednak ofiarować przynajmniej tyle, nie powinno budzić wątpliwości, że tej niewielkiej już ilości ludzi warto okazać szacunek i wsparcie także finansowe, na które niewątpliwie zasłużyli swoimi działaniami. Proponuje się więc aby Ci, którzy służąc ojczyźnie brały udział w II wojnie światowej, wchodząc w skład formacji wojskowych lub organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w skład armii sojuszniczych a także w sojuszniczych organizacjach ruchu oporu w okresie wojny 1939-1945 otrzymali honorowo pierwszy stopień oficerski Wojska Polskiego oraz dodatek finansowy do emerytury. Z racji historycznie oczywistych projektodawcy proponują wyłączenie osób, które działały w ramach formacji Ludowego Komisariatu Spraw Wewnętrznych Związku Socjalistycznych Republik Sowietkich oraz innych specjalnych formacjach, które prowadziły działalność przeciwko ludności polskiej. Wobec tych ostatnich, trudno mówić o jakiegokolwiek wdzięczności lub zobowiązaniu.

1 B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2012, SIP Legalis, komentarz do art. 19, Nb. 2; Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 kwietnia 2003 r., sygn. akt SK 4/02, OTK Seria A 2003 nr 4, poz. 31.

2 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2004 r., sygn. akt K 12/02, OTK Seria A 2004 nr 3, poz. 19.

Możliwość uzyskania dodatkowego zaopatrzenia emerytalnego wymagałaby złożenia odpowiedniego wniosku przez osobę zainteresowaną do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Konieczne byłoby także udowodnienie posiadanych uprawnień, a więc bycia kombatantem lub jego małżonkiem w rozumieniu niniejszej ustawy. Proponuje się, by dla uzyskania takiego potwierdzenia stosowano znane już aktualnie przepisy i tryb wskazany w art. 21, 22 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1206). Nie oznacza to, że weryfikację trzeba będzie przechodzić za każdym razem oddzielnie, by skorzystać z dobrodziejstwa jednej i drugiej ustawy. Mianowicie, jeżeli na podstawie art. 22 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego wydano decyzję stwierdzającą spełnienie warunków na cele inne niż uzyskanie uprawnienia wskazanego w niniejszej ustawie, nie trzeba będzie ponownie przeprowadzać postępowania, lecz taka decyzja w zupełności wystarczy jako dowód, na potrzebę uzyskania zaopatrzenia wskazanego w niniejszej ustawie.

Podobnie w przypadku nadania honorowego stopnia oficerskiego procedura prowadzona byłaby zgodnie z ustawą z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1206), a więc byłaby stosowna decyzja Prezydenta RP, w którego kompetencjach znajduje się prawo do nadawania pierwszego stopnia oficerskiego oraz stopnia generalskiego Wojska Polskiego w okresie pokoju. W przypadkach określonych w niniejszej Ustawie nastąpiłaby pewna modyfikacja polegająca na tym, że nadanie każdego stopnia oficerskiego dokonywałby Prezydent RP i również w drodze wyjątku nie na wniosek Ministra Obrony Narodowej lecz na wniosek faktycznie składany przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Byłby to dodatkowy ukłon złożony w hołdzie dla poszczególnych kombatantów pozwalający na zastosowanie specjalnego ceremoniału wojskowego wręczenia aktu nadania.

Ustawa będzie wymagała zaangażowania środków z budżetu państwa. Należy jednak zauważyć, że ze względów na niewielką liczbę uprawnionych osób, obciążenie finansowe dla budżetu nie będzie znaczne, a środki na realizację świadczeń mogą pochodzić z likwidacji gabinetów politycznych. W związku ze wskazanymi obciążeniami i koniecznością dostosowania ustawa przewiduje wydłużone *vacatio legis*.

Ustawa nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.